

Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás
Szerző: <i>Köbányai György</i>	Tárgy: <i>712. 21</i>	
Ezüsthárs a téglatorneléken		Helyszám: <i>"1960"</i>
Budapest egyik legszebb parkját tervezik Óbudára — Kert az oroszlányi hegyen — Magyar mérnökök terveztek Hamburg és Essen parkjait		Helyszám:
<i>Esb. Hírlap, 1960. jún. 23.</i>	(Idő)	(Köt. v. füz.)
<i>Esb. Hírlap,</i>	(Hely)	(Oldal)

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz. Budapest nyomda, Gerőczy-u. 2. — 14806/61

1 Az intézet kis mellékutcában rejtőzik. A szobák falán térképek, idegen városok térképei is! A főnök szobájának falán egy kinagyított óriási légifelvétel. Hamburgról! Meg aztán Essenről is.

Légitérkép az iroda falán

A főnökkel — osztályvezető, alig harmincéves — beszélgettem, aki utasítást adott e légitérkép megszerzésére. Egy gépírónőnek adta az utasítást, illetve diktálta a levelet Hamburgba: *tervpályázatukon mi is részt szeretnénk venni, kérem küldjék el rendezésre kerülő városuk térképét.* Így került Budapestre ez a légifelvétel, Hamburgból küldték.

Dalányi László, a Lakóépítettervező Vállalat zöldövezet osztályának vezetője kertépítő- és építész mérnök. Hamburg városa másfél évvel ezelőtti tervpályázatot hirdetett egy 1963-ban megnyíló nemzetközi kiállítási terület rendezésére. Városrendezésre, ifjúsági centrumra, parkokra, bemutatóterületekre, a forgalom lebonyolítására. Dalányi két munkatársával részt vett a pályázaton. Hamburgban még egyikük sem járt, ezért a kerteket, a zöld utakat, a sportpályákat térkép, légifelvétel alapján tervezték meg. A repülő kerteknek, lombos fáknak, virágok ágainak készített a magasból felvételt.

A világ minden tájáról érkezett pályázat. Az előszűri 57 munkát érdemesített a döntőbe jutásra. Az övéké is közöttük volt. Aztán a *legjobbak* közt is sikert arattak: a pesti tervet megvásárolták. Pedig szokatlan feladatokat kellett megoldaniok. Például a háborúból visszamaradt bástyaszerű légelhárító betontornyokat kellett kertészeti tervezéssel a városképbe illeszteniök. Lebontásuk lehetetlen — oly vastag a fala —, az egyikben például televíziós stúdió működik. A pesti tervezők a szinteket körülöttük megemelték, s *fákkal, hársakkal, jegenyékkel, juharokkal ültették körül a bástyákat*: a háború itt maradt jelképeiből a béke tornyait emelték.

Ez tavaly történt. Az idén ugyanez a kerttervező kollektíva — Dalányi, Kirchlechner, dr. Möcsényi — *esseni pályázatot nyert.* Hatalmas kiállítási területet kellett megtervezni, kultúrparkot nyolcezres stranddal, 1500 személyes szabadtéri színpaddal, rezervátummal, olvasóparkkal, heverő légfürdőzőkkel.

A D-1-es terv

És nekünk? A külföldi pályázatok tanulmányok gyakorlatok. Dalányi első munkája, amikor a főiskoláról ide került: *a D-1. terv volt.* 1950 szeptemberét írtuk. Sztálinváros alapjait raktuk le. D-1!

Még tarlok, táblák, felvonulási épületek, mély sár a pen-

telei tájon, de már a pesti intézetben az új város kertjeit, játszótereit, sétányait fiatal mérnökök húzzák a fehér mapán. Most tíz év után elmondhatjuk: akkor azt sem tudtuk, hogy kezdünk hozzá. Hány gyereknek kell itt játszótér, milyen szélesek legyenek a zöld

utak? Ma már az intézet évente 1 600 000 négyzetméter zöldterületet, parkot, utat tervez és valósít meg. Most egyik legszebb munkájuk az *oroszlányi kultúrpark.* „Egy egész dombot, a felszabadulási emlékmű környékét kell beültetnem” — mondja Kirchlechner. A nagy szintkülönbségeket terraszokkal kell megoldani, hogy a zöldövezet csatlakozzék Oroszlány főteréhez. *Nagy vízfelületeket terveznek, csorgó vizpatakokat, játszótereket, tivolit, vidámparkot, óriáskereket, olvasóparkot, közlekedési játszótérrel a gyerekeknek, csigavonalú roller versenypályával.* A domb egyik oldalán szőlő van, meghagyják, ide a tájba olvadó vendéglőt építenek. A park társadalmi munkával készül, irányításunk mellett.

Fák — agyagköpenyben

És ismét a térképek fölé hajolok. A Bécsi út, a Vörösvári út: *az óbudai kísérleti lakótelep rendezési terve.* A terv

kész, már épül. Térképen a karikák: mind egy-egy fát jelez. A szám bennük, milyen fajta. A 8-as *ezüsthárs*, a 7-es *tölgy*, az 5-ös *csörgőfa*, mint a Diósárok úton a sárga virágú, csipkés levelű fák. Téglaalap: *kosárlabdapálya.* Zöld fal zárja le: *platán és juhar.* Ez az ábra bölcsőde, külön kis kerttel, homokozóval, fürdőmedencével. S mindez a volt óbudai téglagyár meddő rétege, a 8—10 méter vastag *törmelék-alapra!* A cserép elszívna a növények elől a vizet. Ezért úgy építik a parkot, hogy *agyagból záróréteget borítanak*, s arra terítik a humuszt. A fáknak meg gödröt ásnak és *agyagköpenyt kapnak.* Különböben már minden épülő új lakótelepen, *mielőtt a munka megkezdődne, talajmintát vesznek.* Már nemcsak építészeti szempontból: a kertekért is! Megtudni, milyen növényösszeállítás, pázsitféle feleljen meg legjobban a vidéknek.

Köbányai György